

هوالحکیم

گزارش تروریسم

در سال ۲۰۰۷

مرکز ملی ضد تروریسم آمریکا

۳۰ آوریل ۲۰۰۸

اردی بهشت ۱۳۸۷

مقدمه

در راستای دستور دولت آمریکا، برای تحقق بانک شناخت دولتی با تروریسم بین الملل، مرکز ملی ضد تروریسم آمریکا به گردآوری این گزارش سالانه اهتمام ورزیده است. چهار چوب این گزارش به ترتیب زیر است:

- ۱- مقدمه.
- ۲- روش شناسی.
- ۳- ملاحظات مرکز در مورد اقدامات آماری این گزارش.
- ۴- چارت ها و نمودارهای آماری.
- ۵- گاه شمار اقدامات تروریستی با تلفات بالا در سال ۲۰۰۷.
- ۶- یک نامه‌ی آکادمیک در مورد چالش‌های مواجهه با حملات تروریستی.

تعریف تروریسم در این گزارش: خشونت است که مبتنی بر طرح توطئه‌ای از پیش طراحی شده و دارای جنبه‌ی سیاسی که بر علیه اهداف و افراد غیررزمی و غیرنظامی، توسط افراد مخفی و گروه‌های زیر سطح ملی به اجرا در می‌آید.

این مرکز، برای دولت آمریکا، یک پایگاه داده‌ها و اطلاعات در مورد حملات تروریستی، تحت عنوان نظام ردیابی وقایع جهانی WITS ایجاد کرده است، که در وبسایت مرکز ضد تروریسم WWW.nctc.org قابل دستیابی است.

در راستای هدف شفاف‌سازی، این مرکز از دانشمندان و مؤسسات پژوهشی مشاوره می‌گیرد.

مقایسه‌ی آمار تروریسم با سال‌های گذشته بی‌معناست زیرا:

- ۱- زیرا تروریسم یک تاکتیک است که در جبهه‌های مختلف، به دست افراد مختلف، در شرایط مختلف، و با اهداف مختلف صورت می‌پذیرد.
- ۲- در بخشی از حملات تروریستی که گزارش می‌شود، کسی کشته نمی‌شود، لذا شمار حملات مبین حجم تروریسم از حیث تلفات نیست.
- ۳- در این که یک اقدام منفرد تروریستی، یا مجموعه‌ای از اقدامات همزمان را یک واقعه ارزیابی کنیم یا نه اختلاف وجود دارد.
- ۴- تشخیص صحت و سقم اقدام تروریستی، از حیث ابعاد سیاسی، یا کیفیت و ... بستگی به اطلاعات گسترده و دقیق دارد که آن نیز دشوار به دست می‌آید.
- ۵- به دلیل گسترده‌تر شدن منابع اطلاعاتی در سال‌های اخیر، حجم اطلاعات بیشتری دریافت می‌شود. لذا مقایسه‌ی آن با سال‌های قبل که منابع کم‌تری در اختیار بود، گمراه‌کننده است.

روش‌شناسی مرکز ضد تروریسم در ایجاد پایگاه رصد اطلاعات حملات تروریستی

مرکز با کارشناسان تروریسم کار می‌کند. همچنین تمرکز بر مفهوم تروریسم است نه همچون سابق که عمدتاً نگاه به تروریسم بین‌الملل بود.

مرکز در تشخیص عملیات تروریستی، با متغیرهای «سیاسی نبودن»، «شایعه‌ی اقدام تروریستی»، «پیش‌گیری و ممانعت از اقدام تروریستی توسط دستگاه‌های امنیتی و ضد تروریست»، «عدم تکیه‌ی اقدام تروریستی بر طرحی از پیش تعیین شده» و ... سروکار دارد، و لذا هر اقدامی را تروریستی نمی‌تواند قلمداد نماید. فرضاً اگر در اقدام ضد تروریستی، پلیس کشته شود، یا در درگیری میان حماس و فتح کسی کشته گردد، یا انتقام‌جویی شیعیان در استان نینوی عراق در کشتن اهل سنت به دلیل واقعه‌ی انفجار کامیون از سوی اهل سنت در میان شیعیان، هیچ کدام اقدام تروریستی محسوب نمی‌شوند.

غیر رزمی چیست؟

مفهوم رزمی، به فردی اطلاق می‌شود که نظامی، شبه نظامی، و یا پلیس نظامی، در مناطق خاص درگیری رزمی است. لذا مفهوم غیر رزمی، شامل افراد معمولی، پلیس معمولی، و تأسیسات نظامی خارج از مناطق جنگی می‌شود.

خشونت توأم با انگیزه‌ی سیاسی چیست؟

هر گروهی که در لیست سیاه آمریکا قرار دارد، به طور خودکار، سیاسی محسوب می‌شود.

هر حمله‌ای که به ضد نهاد یا فرد دولتی یا دیپلماتیک صورت بگیرد، به طور خودکار سیاسی محسوب می‌شود.

اگر انگیزه‌ی اقدام خشونت‌آمیز، عمدتاً اقتصادی باشد، مانند دستبرد یک گروه به بانک برای ربودن پول، یا جابجایی مواد مخدر برای تأمین منابع مالی گروه، جزء تروریسم محسوب نمی‌شود، زیرا سیاسی نیست.

افراد مخفی و گروه‌های زیر سطح ملی چیست؟

وقتی دولتی از دید وزارت امور خارجه‌ی آمریکا، پشتیبانی کننده‌ی تروریسم محسوب شود، افراد، عناصر، گروه‌ها، شاخص‌ها و ... وابسته و منصوب به آن دولت و حکومت، به طور خودکار، افراد مخفی، یا گروه‌های زیر سطح ملی، محسوب و جزء تروریست‌ها به شمار می‌روند.

حتی اگر کسی جزء یک گروه نباشد، اما دارای دکترینی از یک ایدئولوژی باشد، او یک عضو «زیرملی» و در نتیجه تروریست، (به مثابه یک گروه زیر ملی) محسوب می‌شود.

ملاحظات مرکز ضد تروریسم از آمار وقایع تروریستی

در سال ۲۰۰۷ نزدیک به ۱۴۰۰۰ حمله‌ی تروریستی و بیش از ۲۲۰۰۰ نفر کشته‌شده‌اند. در مقایسه با ۲۰۰۶ تعداد کشته‌ها ۱۸۰۰ نفر بیش‌تر شد که ۹٪ رشد داشته است.

- عراق با ۴۳٪ حملات سال ۲۰۰۷ و ۶۰٪ کشته‌ها در این سال رتبه‌ی اول را داراست.
- خشونت بر علیه افراد غیرنظامی در افریقا، در سال ۲۰۰۷، به ویژه در سومالی، کنیا، و نیجر ۹۶٪ افزایش داشته است.
- خشونت‌ها در افغانستان شدت یافته و ۱۶٪ تلفات بیشتر شده است.
- شمار حملات در نیم‌کره‌ی غربی ۴۲٪، و در اروپا و اروآسیا ۸٪ و در آسیای جنوبی ۷٪ کاهش یافته است.
- تعداد مجروحین حملات تروریستی ۱۵٪ بیشتر شده است.
- گروگان‌گیری و آدم‌ربایی ۶۲٪ کاهش یافته است.

حمله کنندگان تروریست

- حدود ۶۴٪ افراد و گروه‌هایی که اقدام به حمله‌ی تروریستی نموده‌اند در سال ۲۰۰۷ شناسایی نشده‌اند.
- حدود ۱۳۰ گروه تروریستی که اقدام به حمله نمودند، شناسایی شدند.
- القاعده‌ی عراق، تحت نام دولت اسلامی در سطح عراق، بالاترین تلفات را بوجود آورده است.
- بالاترین تعداد حملات نیز توسط طالبان و القاعده صورت گرفته است.
- هیچ اقدام تروریستی در سطح ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ صورت نگرفت، اما از دست داشتن تروریست‌های مسلمان در واقعه‌ی تروریستی لندن که کشف گردید، پرده برداشته شده است.

انواع حملات

همانند سال ۲۰۰۶، عمده‌ی حملات در سال ۲۰۰۷ نیز از روش متعارف بمب‌گذاری استفاده کرده است. در سال ۲۰۰۷ از اقلام و تجهیزات معمولی برای ساخت بمب‌های دست‌ساز استفاده شده است، که با توجه به پیشرفت تکنولوژی، به مرور کیفی‌تر می‌شود. بمب‌های دست‌ساز معمولی در سال ۲۰۰۷ به سمت نمونه‌های شیمیایی آن گرایش پیدا کرده است.

- در سال ۲۰۰۷ بمب‌گذاری ۴٪ بیشتر شده است.
- کل عملیات تروریستی انتحاری ۵۰٪ افزایش یافت.
- عملیات تروریستی انتحاری با اتومبیل ۴۰٪ بیشتر شد.
- عملیات انتحاری بدون استفاده از اتومبیل ۹۰٪ افزایش داشته است.
- در سال ۲۰۰۷ تروریست در الرمادی عراق از تانک‌های کلر استفاده کردند که یک تغییر خطرناک محسوب می‌شود.

قربانیان و اهداف حملات

- تعداد زیادی از قربانیان، مسلمان بوده‌اند (بیش از ۵۰٪ قربانیان).
- در سال ۲۰۰۷ حدود ۶۷۰۰۰ نفر کشته و مجروح شده‌اند.
- حدود ۷۰٪ قربانیان، از مردم عادی بوده‌اند.

- حدود ۱۹۰۰۰ وسیله مورد آسیب واقع شد که بخش عمده‌ی آن اتومبیل‌ها بودند که ۴۵٪ افزایش نشان می‌دهد.
- حدود ۱۰۰ مسجد تخریب شد که ۵۵٪ کاهش داشته است و عمدتاً به دست مسلمانان انجام شد و این سطح به دوره‌ی قبل از انفجار حرم (عسکرین (ع)) در سامرا برگشت.
- حدود ۲۲٪ حملات به مدارس افزایش یافته است.

عراق

در پنج ماه آخر سال ۲۰۰۷، تروریسم در عراق کاهش یافت.

- تعداد حملات ۵۷٪ و تعداد تلفات ۶۷٪ و مجروحین ۶۵٪ کاهش یافت.
- حملات غیر مستقیم به منطقه‌ی سبز بغداد ۴۰٪ کاهش یافت (حملات خمپاره‌ای).
- از ۱۸ استان عراق، حدود ۱۷ استان (منهای دیاله) کاهش حملات تروریستی داشتند. در دیاله حملات ۳۳٪ و تلفات ۱۴٪ افزایش داشته است.
- در ماه رمضان حملات ۳۳٪ و تلفات ۴۲٪ کاهش یافت (در نسبت به سال ۲۰۰۶).
- بمب‌گذاری درون خودرو و کنار جاده‌ای، و عملیات انتحاری کاهش داشته است.

پاکستان

حملات در حال افزایش

- در سال ۲۰۰۷ حملات در پاکستان ۱۳۷٪ افزایش یافته است.
- عمده‌ی عملیات در مناطق قبایلی و شمال غرب پاکستان صورت گرفته است، که نسبت به سال قبلی ۲۳٪ افزایش داشته است.

افغانستان

بازخیزی طالبان

- در سال ۲۰۰۷ حملات در افغانستان ۱۶٪ افزایش یافت.
- حدود ۴۳٪ از حملات بر ضد پلیس افغانستان صورت گرفت.
- آدم‌ربایی به دست طالبان ۲ برابر شد. بیشتر، شهروندان خارجی را برای تبادل اسرای خود می‌ربایند.

- عمده‌ی عملیات طالبان در جنوب شرقی افغانستان و هم‌مرز با پاکستان صورت می‌گیرد.

القاعده‌ی مغرب عربی

یک سال پس از ادغام و اقدام

- ایمن الظواهری اعلام نمود که فرانسه و آمریکا دشمن آنان هستند و قول داد که استخوانی در گلوئی آنها باشد.
- القاعده‌ی مغرب عربی به تغییر تاکتیک‌ها دست زده و اهداف جدیدی را تعریف نموده است.
- تعداد حملات آن افزایش نداشت، اما تعداد تلفات ۱۵۰٪ و تعداد مجروحین ۶۰۰٪ افزایش یافت.
- حدود پنج عملیات انتحاری داشته‌اند که روش‌های جدیدی محسوب می‌شوند. این گروه اعلام نموده است که عملیات انتحاری، روش اصلی رسیدن آنان به اهدافشان محسوب می‌شود.

نمودارها و چارت‌ها

- **چارت یک:** مقایسه‌ی تعداد تلفات نسبت به حملات با توجه به مناطق عملیاتی.
- **چارت دو:** مقایسه‌ی نوع خسارت و تلفات از حیث گروگان‌گیری، مرگ، و جراحت، با توجه به مناطق عملیاتی.
- **چارت سه:** روش‌های کشتار در سال ۲۰۰۷، به تفکیک بمب‌گذاری، حمله‌ی مسلحانه، عملیات انتحاری، آدم‌ربایی، آتش‌سوزی، تهاجم، و غیره.
- **چارت چهار:** کشتار در سال ۲۰۰۷ به دست چه کسانی؟ اسلام‌گرایان افراطی سنی - سکولارهای آنارشیست یا سیاسی - قومیتی - غیره و ناشناخته.
- **چارت پنجم:** قربانیان در سال ۲۰۰۷ کیستند؟ افراد معمولی - پلیس - نیروهای امنیتی - کودکان - دولتی - تجاری - دانشجویان - سیاسی - و...
- **چارت شش:** تلفات، بر طبق کشورها در سال ۲۰۰۷: عراق - افغانستان - پاکستان - هند - یالیند - سومالی - سودان - چاد - کلمبیا - سری‌لانکا - فیلیپین - الجزایر - جمهوری دموکراتیک کنگو - روسیه.

- **چارت هفت:** تلفات شهروندان آمریکایی در سال ۲۰۰۷: دو نفر در افغانستان، و ۱۷ نفر در عراق.
- **چارت هشت:** مقایسه‌ی تلفات آمریکایی‌ها حدود ۱۹ آمریکایی، در نسبت با ۲۲/۶۶۶ نفر غیر آمریکایی.
- **چارت نه:** آدم ربایی با توجه به نوع کشور در سال ۲۰۰۷: عراق - پنال - فیلیپین - غزه - افغانستان - جمهوری دموکراتیک کنگو - پاکستان - هند - چاد - نیجریه - کلمبیا - نیجر - سودان - هلند - کنیا.
- **چارت ده:** روش‌های اصلی حملات تروریستی در سال ۲۰۰۷: حملات مسلحانه ۵۱٪ - بمب گذاری ۲۹٪ - آدم ربایی ۹٪ - آتش سوزی ۴٪ - یورش ۳٪ - عملیات انتحاری ۳٪ - ناشناخته ۱٪.
- **چارت یازده:** جراحت با توجه به نوع سلاح در سال ۲۰۰۷: در بمب گذاری اتومبیل ۱۶/۵۲۶ نفر - جراحت با انفجار ۱۳/۵۷۲ نفر - جراحت با اسلحه‌ی سبک ۸/۲۸۷ نفر - با خمپاره و توپ ۵/۳۹۴ نفر - با نارنجک ۱۴۱۱ نفر - با موشک و راکت ۱۰۲۹ نفر - به روش‌های قدیمی ۹۵۹ نفر - با راکت آربی جی ۹۰۵ نفر - با سی‌بی‌آران ۸۴۴ - با مین زمینی ۷۹۱ نفر - با بمب آتش‌زا ۶۸۰ نفر - غیره ۲۱۳ نفر -
- **چارت دوازده:** حملات بر طبق تجهیزات در سال ۲۰۰۷: با خودرو ۲۸٪ - با تجهیزات گروهی ۱۴٪ - منازل ۱۲٪ - غیره ۱۰٪ - مکان عمومی و فروشگاه ۹٪ - پلیس ۵٪ - حکومت ۳٪ - زیر ساخت انرژی ۳٪ - ایستگاه ایست و بازرسی ۳٪ - مدارس ۳٪ - زیر ساخت‌های حمل و نقل ۲٪ - تجاری ۲٪ - نظامی ۲٪ - ...
- **چارت سیزده:** در سال ۲۰۰۷، هر حمله چقدر تلفات داشته است؟
  - ۷/۲۴۱ حمله اصلاً تلفات نداشته است.
  - ۳/۹۹۳ حمله، در حد یک نفر تلفات داشته است.
  - ۲/۲۸۶ حمله، بین ۲ تا ۴ نفر تلفات داشته است.
  - ۶۲۴ حمله، بین ۵ تا ۹ نفر تلفات داشته است.
  - ۳۵۵ حمله، بیش از ۱۰ نفر تلفات داشته است.
- **چارت چهارده:** در سال ۲۰۰۷، آدم ربایی شهروندان آمریکایی بر طبق کشور:
  - در نیجریه ۹ نفر.
  - در عراق ۸ نفر.

- در افغانستان ۲ نفر.

- در چاد ۱ نفر.

● **چارت پانزده:** در سال ۲۰۰۷ در حملات، چقدر کشته یا مجروح شدند؟

- مجروحین ۴۴/۳۱۰ نفر.

- کشته ها ۲۲/۶۸۵ نفر.

- گروگان ها ۵۰۷۱ نفر.

● **چارت شانزده:** مقایسه‌ی حملات واقع شده با تلفات، در عراق و بدون عراق: از سال

۲۰۰۵ تا ۲۰۰۷.

گاه شمار وقایع حملات تروریستی در سال ۲۰۰۷

حملاتی که بیش از ۱۰ نفر کشته داشته اند، به تفکیک ماه های سال ۲۰۰۷ آورده شده است.

نامه‌ی دیوید.دی.لای تین - استاد علوم سیاسی دانشگاه استن فورد آمریکا

موضوع: چالش ها و دشواری‌های اندازه گیری وقایع تروریستی

علی رغم دستور سال ۱۹۸۷ کنگره‌ی آمریکا، دولت آمارگیری تروریسم را تا سال ۲۰۰۴ جدی نگرفت. در این مدت تغییرات زیادی در اقدامات آمارگیری رخ داده است. مسئولیت این کار به عهده‌ی مرکز ملی ضد تروریسم قرار داده شده است: مرکزی که در سال ۲۰۰۴ با عنوان سازمان اصلی یکپارچه کردن اطلاعات و بررسی داده‌های تروریسم و ضد تروریسم پدید آمد. این مرکز از طریق وب سایت خود، دست رسی مردم به اطلاعات تروریسم را تسهیل کرده است. علی رغم کاهش سازمان های تروریستی در اثر اقدامات ضد تروریستی سازمان‌های امنیتی غرب، روند اقدامات تروریستی افزایش یافته است، و محیط و فضای جدیدی پدید آمده است. باید به جای رصد وقایع تروریستی، روند حرکت هر گروه تروریستی را رصد کرد. این مرکز با بودجه‌ی یکصد میلیون دلاری خود می‌تواند این رصد را صورت دهد. باید میان اطلاعات باز و اطلاعات سری در حوزه‌ی مبارزه با تروریسم، انطباق پدید آید.